

Hlinky 140, 603 69 Brno, tel.: 775 989 826, e-mail: info@svpbrno.cz,

www. svpbrno.cz

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM V OBLASTI RIZIKOVÉHO CHOVÁNÍ

Školní rok 2026/27

Minimální preventivní program v oblasti rizikového chování

SVP Brno, Hlinky 140

Školní rok 2026/2027

1. Charakteristika zařízení

Středisko výchovné péče (SVP) Brno je preventivní zařízení, které nabízí komplexní podporu dětem, dospívajícím a jejich rodinám v oblasti výchovných potíží, rozvoje žádoucích kompetencí, změny chování a dalších obtíží v sociálním vývoji. Služby jsou poskytovány formou individuální i skupinové práce, vždy s důrazem na úzkou spolupráci s rodinou a dalšími zapojenými institucemi.

Práce vychází z individuálního přístupu ke každému dítěti a jeho rodině. Programy vycházejí z dlouholeté odborné zkušenosti a jsou zaměřeny na hledání cest k sebepoznání, zvyšování schopnosti zvládat životní obtíže a aktivní přístup ke změně. Klíčovým principem je dobrovolnost a motivace ke spolupráci.

SVP poskytuje své služby zejména dětem 2. stupně ZŠ, ale i dospívajícím až do 26 let věku (v případě pokračování přípravy na povolání).

2. Oblasti, na které se zařízení specializuje

- Školní problémy (prospěch, záškoláctví, šikana, vztahy ve třídě, problémy s autoritami)
- Obtíže v rodinných vztazích (konflikty, komunikace, rozvod, střídavá péče, útěky z domova, lhaní)
- Hledání identity, nízké sebevědomí, úzkostné a depresivní projevy
- Psychosomatické obtíže (např. enuréza, poruchy příjmu potravy, sebepoškozování)
- Sociální nezralost, izolace ve vrstevnické skupině
- Rizikové zvládání agresivity
- Experimentování s návykovými látkami
- Počátky delikventního chování
- Neefektivní trávení volného času
- Životní krize a zátěžové situace
- Hyperaktivita (ADHD) a s ní spojené výchovné potíže

3. Formy péče o klienty

A. Ambulance

Ambulantní péče je vstupní formou podpory, která je dostupná bez nutnosti doporučení. Je určena dětem a dospívajícím (od předškolního věku po mladé dospělé) a jejich rodinám, které se potýkají s problémy, jež nejsou schopni řešit sami.

Důraz je kladen na celkový kontext potíží a zapojení rodiny. Ambulance poskytuje:

- Jednorázové konzultace i dlouhodobé vedení
- Psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku
- Individuální i rodinné poradenství
- Krizovou intervenci
- Vytváření a realizaci individuálních výchovných plánů
- Spolupráci se školami, OSPOD, ŠPZ a dalšími subjekty
- Metodickou podporu pedagogům a případné náslechy ve školách

Ambulance tvoří základ systému – bez jejího doporučení není možný vstup do celodenního či pobytového programu. Práci v ambulanci zajišťuje multidisciplinární tým: psychologové, speciální pedagogové – etopedi, sociální pracovnice a vedoucí zařízení.

B. Celodenní program

Celodenní program je navazující forma intenzivní péče, určená dětem, jejichž potíže nelze účinně řešit v rámci ambulantní spolupráce.

Program probíhá zpravidla po dobu 8 týdnů, od pondělí do pátku (děti docházejí denně, večer se vracejí domů). Spolupráce s osobami odpovědnými za výchovu je vymezena smlouvou.

Zaměřuje se na:

- Pravidelné školní vyučování a přípravu na školu
- Odpolední výchovné a zájmové aktivity
- Osobnostní růst a rozvoj schopností řešit obtížné situace
- Intenzivní spolupráci s rodinou a školou
- Rodinná sezení, hodnocení chování dítěte

Práce probíhá v malé skupině (6-8 dětí). Program je primárně určen dětem z Brna a okolí z důvodu denní docházky.

Realizační tým celodenního programu tvoří: speciální pedagog, psycholog, učitel, vychovatelé, sociální pracovnice a vedoucí zařízení.

C. Internátní program

Internátní program je navazující forma intenzivní péče, určená dětem, jejichž potíže nelze účinně řešit v rámci ambulantní spolupráce ani formou celodenního programu. Zajišťuje dlouhodobé vedení klienta v systému výchovné skupiny rodinného typu, rodinné intervence, nepřetržitou výchovně vzdělávací péči dle individuálního plánu, psychologickou a etopedickou péči včetně vyšetření, ubytování a stravování, výuku dle individuálního vzdělávacího plánu klienta, pokud byl školou, kterou žák navštěvuje, vypracován. Spolupráce s osobami odpovědnými za výchovu je vymezena smlouvou.

Program probíhá zpravidla po dobu 8 týdnů. Zaměřuje se na:

- Pravidelné školní vyučování a přípravu na školu
- Odpolední výchovné a zájmové aktivity

- Osobnostní růst a rozvoj schopností řešit obtížné situace
- Intenzivní spolupráci s rodinou a školou
- Rodinná sezení, hodnocení chování dítěte

Práce probíhá v malé skupině (6-8 dětí).

Realizační tým celodenního programu tvoří: speciální pedagog, psycholog, učitel, vychovatelé, sociální pracovnice a vedoucí zařízení.

Analýza výchozí situace

V našem středisku jsme se setkali v loňském školním roce 2024/2025 s 482 klienty. Se 160 klienty jsme se v tomto školním roce setkali poprvé. Hlavním důvodem příchodu do Střediska výchovné péče jsou školní problémy. Nejčastěji nerespektování hranic, selhávání ve vzdělávacím procesu, nerespektování autorit a problémy mezi vrstevníky. V četnosti pak následovaly rodinné a osobnostní problémy a setkávali jsme se také s klienty porušujícími zákony, trávící enormní množství času v digitálním světě a v malé míře i zneužívající návykových látek. V ambulanci Střediska výchovné péče bylo poskytováno klientům poradenství a terapeutická podpora. Pracovali jsme i s rodinným systémem a poskytovali poradenství zákonným zástupcům. V případě potřeby probíhala hospitace na kmenových školách našich klientů, poskytovali jsme poradenství a metodickou podporu pedagogickým pracovníkům na těchto školách. V případě, že klient potřebuje více podpory a nelze situaci efektivně měnit v rámci ambulance, byl doporučován pracovníky celodenní program, kterým prošlo 24 klientů zejména mladšího školního věku. I v rámci celodenního programu probíhá intenzivní spolupráce s rodinou klienta a kontakt se školou.

Hlavní důvody příchodu klienta do SVP

Rodinné problémy	169
Školní problémy	201
Zneužívání návykových látek	5
Osobnostní problémy	107
Prekriminální a kriminální problémy	0

Cíle Minimálního preventivního programu v oblasti rizikového chování (MPP)

Cíle programu jsou pro jednotlivé klienty definovány v jejich **Individuálním výchovném plánu (IVP)**, který vzniká ve spolupráci klienta s odborným pracovníkem Střediska výchovné péče na začátku spolupráce. IVP je pravidelně revidován a aktualizován na základě měnících se potřeb klienta a jeho rodiny.

Hlavní oblasti, na které se IVP zaměřuje:

- rodinné prostředí,
- škola a vzdělávání,

- osobnostní rozvoj,
- prevence zneužívání návykových látek,
- sociální vztahy a vazby.

V uvedených oblastech usilujeme o dosažení těchto cílů:

- zlepšení otevřené a efektivní komunikace,
- rozvoj dovedností pro zvládání konfliktů, stresu a agrese,
- aktivace a rozvoj osobního potenciálu,
- podpora rovnováhy v mezilidských vztazích,
- rozvoj sebepoznání, sebevědomí a sebedůvěry.

Tyto cíle jsou následně konkretizovány v rámci jednotlivých programů SVP podle individuálních potřeb klienta.

Aktivity MPP

Naše zařízení má **preventivně-výchovný charakter**. Prevence je pevnou součástí všech programů – ambulantního, celodenního a internátního.

Ambulantní program

V rámci ambulantní péče probíhají:

- **pravidelné konzultace** rodičů a dětí s psychology a speciálními pedagogy (etopedy),
- **individuální, rodinné či skupinové konzultace** dle aktuální potřeby klienta (frekvence 1× za 2 týdny až 1× za 2 měsíce),
- **intenzivnější spolupráce** v případě rozvoje rizikového chování,
- **pravidelná skupinová práce** (Teens skupina, skupina pro děti s ADHD – nácvik sociálních dovednosti metodou ART)
- **rodičovské skupiny** (párové a singlové)

Témata ambulantních intervencí zahrnují:

- naplňování IVP,
- osobní a rodinný rozvoj,
- prevence rizikového chování (sociální i zdravotní rizika).

Celodenní program

Denní režim zahrnuje:

- **ranní skupinu** (před začátkem výuky),

- **školní reflexe** (po ukončení dopolední výuky)
- **tematické skupiny** (2× vede etoped a psycholog),
- **outdoorové aktivity** (středa odpoledne) zaměřené na spolupráci, řešení problémů a posilování vztahů,
- **zátěžový adaptační pobyt v přírodě** (4 dny)

Témata skupinové práce:

- Sebepoznání
- Emoce
- Empatie
- Spolupráce
- Zpětná vazba
- Rodinná atmosféra

Prostředky: muzikoterapie, arteterapie, herní a tvořivé činnosti.

Internátní program

Denní režim zahrnuje:

- **ranní skupinu** (před začátkem výuky),
- **školní reflexe** (po ukončení dopolední výuky)
- **komunitní setkání** (pravidelně každé pondělí)
- **tematické skupiny** (2× týdně vede etoped, psycholog)),
- **večerní reflexi,** včetně zpětných vazeb
- **outdoorové aktivity** zaměřené na spolupráci, řešení problémů a posilování vztahů,
- **zátěžový adaptační pobyt v přírodě** (4 dny)

Vychovatelské bloky a režimová opatření

Odpolední programy zahrnují:

- smysluplné trávení volného času,
- nácvik běžných denních dovedností (hygiena, stolování, sebeobsluha),
- rozvoj sociálních dovedností (spolupráce, komunikace, prevence izolace).

Školní výuka

Součástí výuky jsou preventivní prvky vycházející z IVP a rámcových vzdělávacích programů kmenových škol, včetně průřezových témat.

Tematické preventivní bloky

Probíhají v průběhu celodenního a internátního programu a zaměřují se na témata:

- bezpečné chování na internetu, kyberšikana,
- informovanost a prevence rizik,
- strategie řešení nebezpečných situací,
- tolerance, vnímání odlišnosti, rasismus a xenofobie,
- život s handicapem,
- prevence zneužívání návykových látek.

Formy práce: besedy, filmy, přednášky, workshopy, exkurze.

Situační intervence

Situační intervence jsou běžnou součástí každodenní pedagogické práce. Pracovníci aktivně vstupují do aktuálních situací mezi klienty, poskytují zpětnou vazbu, reflektují a pomáhají rozvíjet výchovný efekt daného momentu.

Cílem je:

- posílení uvědomění si důsledků chování,
- podpora pozitivních změn,
- poskytnutí přímé a aktuální podpory „tady a teď“.

Osvětová činnost

Během individuálních konzultací i situačních intervencí dochází k seznámení klientů s platnou legislativou (např. zákony o návykových látkách, trestní odpovědnost mládeže, práva a povinnosti).

Výjezdové akce

Součástí programu jsou i výjezdové pobyty, které umožňují:

- prožít zátěžové situace a učit se na nich,
- posílit spolupráci a vztahy ve skupině i s pracovníky SVP,
- zažít úspěch, překonat své limity a posílit sebedůvěru.

Pedagogický doprovod těchto akcí zahrnuje i situační intervenci v reálných podmínkách.

Vypracovala: Mgr. Ilona Skotálková